

Veiksmingo mokymo(si) paieška: (ne)motyvuojantis mokytojų elgesys ir mokinių įsitraukimas

Efektyvi švietimo sistema, brandinanti kūrybiškus, pilietiškus, kritiškai mąstančius žmonės, yra svarbus gerovės visuomenėje veiksnys. Šiuolaikinės švietimo efektyvumo teorijos (Scheerens, 2016, Kyriakides ir kt., 2020) pabrėžia, kad švietimo kokybei itin svarbi mokytojo ir mokinio sąveika, nes nuo jos priklauso mokinio įsitraukimas mokymantis ir pažangumas. Naujausi tyrimai (pvz., Cents-Boonstra ir kt., 2022, Aelterman ir kt., 2019, Domen ir kt., 2019) atskleidžia, kad ryšys tarp mokytojo elgesio ir mokinių įsitraukimo nėra toks aiškus ir deterministinis, kaip buvo manoma, todėl reikalingi tolesni tyrimai, analizuojantys, koks mokytojų elgesys, kokiomis aplinkybėmis, kaip yra susijęs su mokinių įsitraukimu bei mokymusi. Laikantis prielaidos, jog motyvuojantis mokytojų elgesys priklauso nuo situacijos ir dinamiškai reiškiasi kiekviename momente, galima toliau:

- 1) Nagrinėti mokinių pozityvaus, o ne paklusnaus įsitraukimo mokantis mechanizmą. Teigiamas mokinių įsitraukimas yra būtina mokinių akademinės sėkmės sąlyga (Wang, Fredricks, 2014). Mokinių ypatybės (pvz., motyvacija mokytis, interesai ir pan.) gali lemti, kaip mokiniai interpretuoja mokytojų elgesį.
- 2) Analizuoti mokytojų ypatybes, kurios susijęs su tam tikro (ne)motyvuojančio mokinius elgesio pasirinkimu. Mokytojų savybės (pvz., gerovė, streso lygis, kultūrinės normos ir pan.) gali lemti mokytojų požiūrį, koks jų elgesys yra naudingas paskatinti mokinius įsitraukti mokantis (Abaciolo ir kt., 2020).
- 3) Analizuoti, kokia yra abipusė sąveika tarp mokytojų ir mokinių elgesio pamokų metu, nes ne tik mokytojai veikia mokinius, bet ir mokiniai lemia, kaip mokytojai elgiasi pamokų metu (Hornstra ir kt., 2015).

Towards the Effective Teaching: (De)Motivating Teaching and Students' Engagement

An effective education system that produces creative, civic-minded, critical thinkers is an important factor in a prosperous society. Contemporary theories of educational effectiveness (Scheerens, 2016, Kyriakides et al., 2020) emphasise that teacher-student interaction is crucial to the quality of education, as it determines the student's engagement in learning. Recent research (e.g. Cents-Boonstra et al., 2022, Aelterman et al., 2019, Domen et al., 2019) reveals that the relationship between (un)motivating teaching and student engagement is not as clear and deterministic as previously assumed, and that further research is needed to analyse which teacher behaviours are related to student engagement in what contexts and in what way. Following the approach that motivating teacher behaviour is situationally dependent and dynamically manifested at every moment, it is possible to further:

- 1) Examine the mechanism of positive rather than compliant engagement of students in learning. Positive student engagement is a prerequisite for students' academic success (Wang, Fredricks, 2014). Students' characteristics (e.g., motivation to learn, interests, etc.) may be a determinant of how students interpret (un)motivating teaching.
- 2) Analyse teachers' characteristics that are associated with the choice of certain (un)motivating behaviours for students. Teachers' characteristics (e.g., well-being, stress levels, cultural norms, etc.) may determine teachers' perceptions of what behaviours are useful to encourage students to engage in learning (Abaciolo et al., 2020).
- 3) Analyse the reciprocal interaction between teachers and students' behaviour during lessons, as not only teachers influence students, but also students determine how the teacher will motivate them during lessons (Hornstra et al., 2015).